

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Jia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Poplăcei Nr. 37.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 11 Martiu, 1892.

La nici un popor nu a avut biserica atâta importanță pentru conservarea caracterului lui ca și biserica noastră românească asupra poporului nostru. Limbă, naționalitate, tradițiuni vechi, datini, obiceiuri, cu un cuvânt tot ce avem noi parte s'a conservat, parte s'a dezvoltat sub înriurirea bisericeii.

A fost sântă, și sântă e și azi chemarea preotului român în societatea omenescă, în viața de stat, și fie el în vecinul regat România, fie în sinul frumosei și virginalei feciore, care de o sută de ani, desmembrată dela trunchiul Mamei sale Moldova, între feciorele, cari împodobesc tabloul casei de Habsburg, este și acum cea mai modestă, și cea mai haiduită, fie în dulcea noastră patrie, pe ale cărei frumoase văi ca ciclon sâlbatic vijie curenții nebunatic al magiarisărei, pretutindinea chemarea preotului român e sântă, căci mai de aproape lui i este încredințată sôrtea poporului român: conservarea celor bune, și eliminarea celor streine, cari pe furis s'au încuibat ici-colea în inima lui.

Eliberați numai eri alaltăieri de sub jugul sclăviei, de sub influința dușmanilor nostri, la locul prim a trebuit să ne acoperim trebuințele cele mai ardetore. Așa ne explicăm noi, că până acum atât de puțin s'a făcut pentru ameliorarea sorții clerului român în întregă biserica românească.

Și trebuie să ne explicăm astfel lucrul, și cu deosebire în această lumină trebuie să privim starea lucrurilor în România, carea ca stat național până acum de tot puțin a făcut pentru biserică, pentru cler.

Împins spre independență și dezvoltare prin înflăcărutul patriotism al fiilor sei, patriotism înflăcărut, care în veci fi va cea mai strălucită pagină în viața dezvoltării poporului, România a fost cu forța dusă pe calea reformelor, și constelațiunea Europei în general, situațiunea ei geografică în special o au silit să caute la locul prim asigurarea independenței față cu aneștecul străin, care amestec a fost nefericirea ei sute de ani.

Sunt enorme progresele, pe cari România le-a făcut de 35 de ani încôce, și noi facem această mărturisire, ca încât-va să scusăm totala neinteresare documentată până acum față cu biserica, față cu clerul, care e chemat să influențeze în spiritul evangelic asupra poporului.

Cu iuțela fulgerului s'au succedat evenimentele epocale una după alta. După unirea principatelor la 1857 a venit alungarea principelui Cuza, suirea pe tron a domnului de azi, războiul oriental din 1885, care a pus orientul în flăcări și a umilit îngâmfare

sêrbilor, războiul din 1877—1878, care a scos la ivelă vitejia soldatului român, după zilele de vitejie a urmat congresul din Berlin cu răpirea Basarabiei drept resplată a cadavrelor române, lăsate ca mărturie în jurul Plevnei, a umat cestiunea Dunărei, proclamarea independenței, proclamarea regatului, încoronarea, iubileul de 25 le ani al actualului rege pe tronul României și altele de această natură.

Tôte acestea au răpit mîntea, au răpit inima bărbatilor de stat. Înaintea ochilor lor era idealul asigurarea independenței, asigurarea statului în șirul statelor europene.

E espicabil deci, că între asemenea situațiuni ochii celor chemați nu au putut căuta cu destulă îngrijire după miseriile interne. Era această rezervată pentru timpuri mai liniscite.

Și timpurile acelea au sosit. Parlamentul, care s'a deschis zilele acestea pune la dispoziția guvernului o majoritate compactă, pe care între toate împregiurările se pôte basa. Are deci condițiunile pentru a se pute apuca de realizarea reformelor interne, și între acestea cestiunea îmbunătățirii sorții clerului de mir nu stă la locul din urmă.

Dacă până acum ochiul ager al bărbatului de stat nu a străbătut să înțelgă rolul important al clerului, dacă până acum asupra instrucțiunii publice din țără biserica nu a avut nici o influință, dacă până acum cultivarea și ridicarea clerului român nu s'a considerat între datorințele patriotice ale guvernului: e timpul suprem, ca această acum să încete, și să se introducă o eră nouă: ridicarea bisericeii la importantul rol, ce-i compete tocmai din considerațiunile la necesul intim dintre ea și poporul românesc, care fără biserica sa nu va mai fi nici cu credința de azi, nici cu firea de azi, nici cu tradițiunile de azi, nici cu limba de azi.

Nu odată am audît dicându-ni-se, că preoțiimea trebuie lăsată în întunecimea de acum, în miseria de acum, în rola de a contempla numai lucrurile, căci așa o cere liberalismul, așa o cere spiritul timpului, așa o cere realismul de azi, și a schimba ceva în starea actuală ar însemna a da îndărăpt. Și la această se mai adaogă un al doilea motiv, anume complicațiunile, pe cari clerul cult și luminat în alte state le face guvernelor. Deci pentru-ce se-și facă România greutăți și de acolo, de unde până acum nu a avut.

Înaintea omului, care pătrunde în importanța afacerii asemenea lucruri se reduc la adevărata lor valoare, ele sunt numai preteceste pentru a scusa o greșală din trecut, altcum înaintea noastră scusabilă.

Chiar și statele cele mai puternice au venit la convingerea, că biserica trebuie ridicată la posibila

treptă înaltă și cu deosebire în instrucțiune trebuie se i se dea rolul, ce-i compete din considerare chiar și la nobila ei misiune.

În biserica română nici un stat nu va pute descoperi eclesia militantă, care e grôza multor guverne, și nu o va afla cu deosebire statul național român, care trebuie să scie, că biserica română totdeauna a fost de principiul evangelic: Ce e al Chesariului, Chesariului; care trebuie se scie, că biserica română în toate funcțiunile sale învață pe popor la alipire cătră dinastie, alipire cătră patrie și supunerea cătră stăpânire, care trebuie se scie, că biserica română, credinciosă trecutului seu, cultivă în popor: alipirea cătră limbă, susținerea credinței și a datinelor străbune, și ca se pôte susține lupta pentru aceste scopuri ideale trebuie să aibă arma sciinței, și asigurarea traiului cel puțin de pe o zi pe alta între condițiuni modeste, dar oneste.

Guvernul de azi al României a pus în perspectivă ameliorarea stărei intelectuale și materiale a clerului, și făcându-o această, va pune statului român unica temelie puternică, pe care nici porțile iadului nu o vor pute sgudi.

Revista politică.

Regularea valutei în monarhia noastră a provocat în statele europene ore care îngrijire. E drept, că ea până acum nu presintă nici un pericol și e speranță, că reforma această va ave soluțiunea cea mai favorabilă și tot așa de adevărat e, că până acum la burse n'a provocat o simțibilitate mai marcată, dar foile diferitelor state au diferite păreri despre efectul, ce se va produce prin această regulare. Așa d. e. „Nord. Allg. Ztg.” și exprimă temerea, că ea va ave urmări grave și păgubitoare pentru interesele monarchiei. Umbra acestora se arată de pe acum cu toate că creditul monarchiei este destul de favorabil.

De altfel pertractările pentru regularea valutei se urmăz cu mare activitate. Ministrul de finanțe austriac Dr. Steinbach a fost la Budapesta și a avut multe consfătuiri cu ministrul Wekerle. Conferențele din urmă au avut de obiect mai cu sémă pertractările, ce au să se începă pe la începutul lui Aprile cu banca austro-ungară.

Comitetul electoral central al partidului național român din Bucovina a ținut Luni la 14 a. l. c. n., în localitățile „Concordiei” o ședință plenară, la care au participat aproape toți cei 155 aleși și și-au exprimat dorințele cu privire la candidarea deputaților dietali în cercurile comunelor rurale. În ziua urmă-

FOIȚA.

Môrtea lui Ludovic XVI.

(Urmare.)

Dômnă Elisabeta urma cu princesa regescă. Cléry închise ușa după ele. Regele sili ușor pe regină să ședă pe un scaun la dreapta sa, pe soră pe altul de a stânga, el ocupă loc între ele. Scaunele erau așa de apropiate, că cele două princese plecându-se, încungiurau umerii regelui cu brațele lor și capul le ajungea pe sinul lui. Princesa regală cu fruntea plecată și pîrul în disordine pe genunchii tatălui ei, era ca și culcată pe peptul lui. Dauphinul ședea pe un genunchi al regelui încungiurându-i gâtul cu un braț. Aceste cinci persoane grupate astfel de instinctul alipirei lor și împinse convulsiv unele în brațele celorlalte cu fețele ascunse la peptul regelui, formau la privire numai o singură legătură de capete, brațe și membre palpitânde, pe cari le mișca grôza durerii și a dragostei, de unde se depărta în șopte înadușite, în murmure surde sau în isbucniri sfâșietore desperarea acestor cinci inimi contopite într-una, pentru a espira, străluci și muri dintr'o singură îmbrățișare.

Timp mai mult ca o jumătate de oră nici un cuvânt nu le putu eși de pe buze. Această stare

era o tânguire, în care toate aceste voci de tată, femei, copii se perdeau în gemetul comun, erau surprinși, se strigau, își răspundeau, se provocau unii pe alții prin suspinuri, cari dau ansă la alte suspinuri, și erau întrerupte din când în când de strigăte atât de durerose și sfâșietore, încât pătrundeau prin ușile, ferestrele și zidurile turnului și erau audite de vecini. În sfârșit puterile le slăbiră până la ultimile simptome de durere. Lacrămile se uscară pe pleoape, capetele se apropiară de capul regelui, pare-că pentru a împinge toate inimile pe buzele lui, și o înțelegere cu voce domolă, întreruptă din când în când de sărutări și strângeri de mână, se prelungi timp de două ore, cari nu fură, decât o lungă îmbrățișare. Nimenea n'audi de afară aceste împărtășiri ale muribundului cătră cei-ce aveau să rămăe. Mormântul ori temnița le va înghiți în puține luni. Princesa regală singură păstră în memorie aceste amănunte destăinuind mai târziu, ceea-ce confidența, politica și môrtea pot lăsa din iubirea unui părinte, consciința unui muritor și instrucțiunile secrete, ale unui rege. Împărtășire reciprocă a cugetărilor dela despărțire, recomandări repetite de a lăsa în voia lui Dumnezeu ori ce răsunare, dacă vr'odată nestatornicia poporului, care e norocul regilor, ar preda pe inimici în mâinile lor, inspirări ale inimei lui cătră cer, emoțiuni momentane repetite pentru aceste ființe atât de iubite,

ale căror brațe împletecite păreau a-l reținé, speranță deșartă, esagerată de o amăgire religioasă pentru a domoli durerea reginei, încredințând totul în mâinile lui Dumnezeu, voință sublimă ca viața lui să nu coste nici o picătură de sînge pe poporul seu; lecțiuni mai mult creștinesci decât regesci date și repetate fiului seu, toate acestea întrerupte de sărutări, lacrimi, îmbrățișări, rugăciuni împreunate de un adio gingaș și secret șoptit cu voce lină numai la urechile reginei, umplură acele două ore cât țină această tragică întîlnire. Afară se audiau numai nisce șopte ușore și neînțelese. Comisarii aruncau din timp în timp câte o privire secretă prin geam, voind parca a spune regelui, că timpul trece.

Când inimile fură secate de înduioșare, ochii de lacrimi, buzele de voce, se sculă regele și strînse repede întreaga familie într'o lungă îmbrățișare. Regina se aruncă la picierile lui și-l conjura, să o lase în noptea această supremă lângă el. Regele refuză, aducând de preteceste trebuința, ce o avea însuși de câteva ore de liniște, ca să-și adune toate puterile pe ziua de mâine. Le promise însă, că-i va chema în dimineța următoare la opt ore. „De ce nu la șapte?” dișe regina. — „Bine”, — răspunse regele, fie, la șapte ore. — „Ne promiți?” strigară toți. — „Ve promit”, — repetă el Regina, când trecu prin antișambra, se acăță cu amândouă

tóre, Marti în 15 a. l. c. n., s'a întrunit apoi comitetul executiv, compus din 25 membri, și s'a unit asupra următoarelor candidaturi: Pentru Câmpulung cu Dorna: Teodor Stefaneli, pretor c. r. în Câmpulung; pentru Gurahumorului cu Solca: Baron Victor Styrcea mare proprietariu și deputat în cameră; pentru Suceava: Dr. Iancu cav. de Zotta, mare proprietariu și președinte al societății politice „Concordia”; pentru Rădăuți: Ilarion Onciul, adiunct c. r. la judecătoria din Rădăuți; pentru Siret: Baron Eudociu Hormuzachi, deputat în cameră; pentru Storojineț: George cav. de Flondor, mare proprietariu în Storojineț; pentru Vijnița: Baronul Alecsandru Vasilco mare proprietariu și mareșal al țerii, și pentru Cernăuți: Vasilie Morariu, secretar c. r. de consiliu la tribunalul din Cernăuți.

Pentru orașe comitetul executiv nu a candidat pe nimeni.

În curia întâiu a colegiului proprietarilor mari vor fi aleși, după cum aușim, tot deputații de până acum dñii: archimandritul Miron Calinescu, consistor, și Dr. Ioan Turcan, cons. consist. și deputat în cameră.

Cât privește curia a doua a proprietarilor mari, aflăm că între proprietarii mari români și cei armeni se va susține pactul de până acum, după care dintre cei 8 deputați 4 vor fi aleși dintre români și 4 dintre armeni. Lista candidaților vom publica o după-ce ea va fi acceptată de către comitetul electoral central al partidului național, repective de către organul seu executiv.

În 18 l. c. a ținut prima sedință comisiunea de împăcare alasă de dieta boemă, pentru a examina proiectele de lege ale guvernului, privitoare la executarea punctațiunilor pactului ceho-german dela Viena. În discursul ședinței deputatul Zeit-hammer, a propus să se deschidă o desbatere generală, ceea ce s'a și primit. A vorbit întâiu din partea cehilor tineri, deputatul Dr. Herold și Dr. Iuliu Greg, pledând pentru respingerea proiectelor de lege ale guvernului. Greg a propus, ca comisiunea se facă dietei propunerea, ca să trecă la ordinea dñlei asupra proiectelor de împăciuire. Contele Buquoy, ce reprezentant al proprietarilor conservativi a declarat, că aceștia vor vota pentru amânarea pactului. În același sens a făcut și deputatul Dr. Matuș o declarațiune în numele cehilor bătrâni. Conducătorul german, Dr. Schmeykal, făcuse mai înainte, în numele deputaților germani, propunerea de a intra în discuțiunea proiectelor de lege ale guvernului, ér acum vedând, că din partea cealaltă se cere amânarea, respective trecerea la ordinea dñlei, a propus să fie chemat la ședințele comisiunei și Escelența Sa guvernatorul, căci este în interesul tuturor de a se cunoște și părerea guvernului. Pentru această propunere au votat toți, afară de cehii tineri.

Din acest incident diariul „Politic” scrie:

Dacă cineva a mai putut fi în îndoială despre tendința și cuprinsul protocolului punctațiunilor pactului dela Viena, atunci ședința primă a comisiunei de împăcare l'a învățat, că în așa numitul pact nu e vorba de o împăcare între ambele naționalități în Boemia, ci de o pozițiune preponderantă a populațiunei germane a Boemiei, și că rezistența poporului boem e pe deplin îndreptățită când în totalitatea sa se opune punctațiunilor dela Viena. Astăzi a anunțat un colaborator al operei pactului,

mânile de gâtul soțului ei, — princesa regală asemenea își împletea brațele pre lângă rege, dñna Elisabeta cuprinsese de aceeași parte trupul frate-său. Dauphinul se ținea cu o mână de regina, cu cealaltă de rege, împedecându-se între genunchii tatălui seu, cu fața și ochii ridicăți spre el. Pe cât înaintau către ușa treptelor, gemetele le cresceau. Să desfăceau unii din brațele celorlalți și ér recădeau cu totă puterea iubirei și durerei lor. În fine regele făcu câți-va pași înapoi, și întindând brațele către regina, îi strigă: „Adio, . . . adio! . . .” cu o mișcare, cu o privire și cu un ton, care conținea un trecut plin de iubire, un presente grozav, un viitor de eternă despărțire, dar în care se distingeau totuși un accent de seninătate, speranță și bucurie pioasă, care părea, că însemnă reîntâlnirea îndepărtată, dar plină de încredere a unei vieți eterne.

La despărțire tinera princesă se strecura din brațele dñnei Elisabeta și cădă fără mișcare la picioarele regelui. Cléry, mătușa ei și regina se grăbiră, se o ridice, și o susținură trăgându-o cu ele spre scară. În timpul acestei mișcări regele se retrase cu mâinile pe ochi, și întorcându-se din pragul ușii dela odaia sa între deschisă, le strigă: „Adio!” pentru ultima oră. Vocea i se stinse într'un oftat adenc. Ușa se închise. El grăbi în turnisior unde l' aștepta mângăitorul sufletesc al său. Agonia demnității regesci trecuse.

(Va urma.)

că punctațiunilor li s'adat de către guvern și de către germani cu totul alt sens, de cum a fost stipulat în conferențele din Viena. Astăzi a cădă vîlul de pe opera fatală creată în Viena și chiar Dr. Matuș, un martor clasic și un interpret competent al punctațiunilor, a constatat, că acum se țintescu cu totul la altceva; nu aceea ce s'a hotărît la Viena, și că opozițiunei poporului boem e pe deplin îndreptățită.

Cestiuni preotești.

Despre însușiri mai perfecte și lucrare mai zelosă a preoților români.

(Umare.)

La celea de până acum mai adaug:

1. Când învățăm sau sfătuim pre fii nostri sufletesci, să nu ne uităm, că suntem părinte și din astfel de inimă și potrit cu numele să se potrivească și cuvintele noastre. Pentru ca se avem noi convingerea ma întâiu despre această necesitate, voi dice, că preotul este cum se numește el de creștini „părinte” prin urmare preotul nu este om de rând. El a ieșit dintre omenii de rând, dintre mireni și negreșit trebuie să fie după toate cuvintele și faptele lui mai ales, mai distins decât laicii. Și în adevăr așa trebuie să fie, deore-ce ceea ce este celorlalți mireni cuvințios și eritat, preotului nu este eritat: „Amestecul în lucruri lumesci (can. 44 apost) „a nu intra în cărcimă, a nu merge la vînat, a nu face glume, canonul 96 al sinodului VI-lea. Scurt a nu avea ocupațiunile vîtmătore din § 187 compendiu dreptului canonic.

Însușirea personală prin o viață mai distinsă mai deosebită, neprihănită atribue o vrednicie la numirea lui de părinte. Și cu drept cuvînt, că educațiune bună dă numai acel părinte, la care fii lui nu vîd nici o scădere, ci ceva demn. Asemenea putem afirma, că o învățătură cu efect o dă acel preot, la care parochienii nu vîd viții.

Prin urmare dicem, că nu e potrivit, ca preoții să umble prin cărcime să jöce cărți, sau să mîergă la vînat.

Unii preoți cu acestea se dau omenii progresului, de omeni liberali, de omenii dñlei, însă nu sunt potriviți.

Preotul nu are datoria numai de a cresce pe fii sei în mod esemplar, ci are datoria și trebuie se cugete neîncetat și și nopțe cum se crească și fii parochienilor sei.

El e director de scöla, el e responsabil, dacă copii nu cercetöză scöla. Are datoria cum se facă pre parochieni membrii vrednici bisericii și națiunei sale. „O păstori, scrie Iezechil la cap. 34 — „au pascu-se păstorii pre sine sau pe oile pasc? Laptele îl mîncăți și cu lăna lor ve îmbrăcați și oile nu le păsteți”. Pre cea slabă nu'o a-ți întărit, pe cea bolnavă nu o a-ți vindecat și pre cea rătăcită nu o a-ți căutat”.

Mulți sufer dintre fii lor sufletesci și nimenea nu-i întreabă, de ce suferiți? Multe lipitori sug pre fii lor și nimenea nu i apără. Și ne mai mirăm ore de ce se topește românii? Se topește și din cauza vieții lor greite și că érá în multe parochii nu este cine să-i îndrepteze. În realitate preotul este responsabil după can. 59 apostolesc pentru viețuirea rea a parochienilor sei, fiind-că de la el se cere, căți trăesc în concubinată? Căți sunt criminali și din ce cusă se înmulțesc aceste viții. Sărăcesc parochienii din cauza elementelor, (foc, potop) din cauza dărilor mari și totuși până și la acestea publicul pe preotul ca pe un părinte al lor îl face responsabil. Cine mai are în societate o astfelu de responsabilitate? În adevăr numai părinții de fii lor.

2. Pentru-ca să lucrăm cu zel până la jertfa se cere să avem dedicațiunea carierei ce ne-am ales, „De-mi slujesc mie cineva — învață M. Christos — mie să-mi urmeze” și „De m'au gonit pre mine și pre voi ve vor goni” și „cel ce nu-și va lua crucea sa și se vie după mine, nu este de mine vrednic”.

Din acestea înțelegem — dacă nu voim să trecem de năemiți — înțelegem că trebuie să fim cu suflet și cu trup pentru cariera alasă. Clătindu-ne ca trestia, suntem slabi ca și ea, și lăudându-ne lumea de omenii progresului, se credeți, că în înăuntrul ei ne desprețuesce. Și cu drept cuvînt, fiind-că prețuit pöte fi numai unul care își împlinește datoriile chemării sale cu sfințenie, „Păstorul cel bun — învață M. Christos — sufletul seu își pune pentru oi, érá naemitul, carele nu este păstor, lasă oile și fuge și lupul le răpesc și le risipește pre ele”. S'au risipit oile mele scrie Ieremia la c. 23 și nu le ați căutat”.

Îngrijirea preotului ca să corespundă chemării sale trebuie să fie atât față de datoriile către Dumnezeu cât și față de aproapele. Față de Dumnezeu scrie Iezechil la c. 22. „Preoții n'au băgat în seamă legea mea și au spurcat sfintele mele” când chemă

ei dușul sfânt — scrie s. Ioan Gură de aur — și săvîrșesc jertfa cea mai înfricoșată, ce curățenie intimă și ce evlavie adevărată, trebuie să fie întru ei?

3. Esteriorul preotului are încă multă influință la activitatea lui. Această ținută a preotului să nu lase a decădea; nu voim a înțelege o ținută mîndră oprită în canonul 27 al sinodului a 6-lea ci o ținută de părinte. Noi de când am început a ne cultiva unii luăm aer soldătesc, alții aer democratic. Când nu suntem în reverență, după ținuta și îmbrăcămîntea noastră am auzit tacsându-ne pre unii într'un fel, pre alții în alt fel nepotrivit.

Nu recomandăm reverențe atunci când preoții trebuie să mîergă la plug sau la tîerg ca să-și cumpere vre-o vită, fiind că nu pot se mîergă în reverențe; am dori însă ca vestimintele civile să fie în uniforme.

Nu acesta înțelegem prin prezența preotului ci însași ținuta corpului și a vorbirei lui. La mulți nu corespund acestea numelui de părinte. Avem exemple la preoții bătrâni și bărbați din Sibiu, a căror ținută corespunde.

Nu voim se avem altceva decât aceea ce au preoții altei confesiuni: o ținută corespunzătoare.

Este încă o întrebare: Este ore bine pentru biserica noastră descentralizarea preoților de către centru? Ai nostri să vîd în multe ne mai avînd nici o legătură cu centrul.

Ne deprindem a merge în toate după capul nostru, nu cumva unii să ajungem prea departe.

5. Disciplina încă ne lipsește, în unele părți ne-am abătut dela disciplină; membrii ori-cărei corporațiuni serioase sunt disciplinați. La alte confesiuni vedem mai multă disciplină decât la noi.

6. Nu e o uniformitate în servicii. În multe locuri se urmăze după uz, unii țin deniele sara, alții după miezul nopții, unii iau un fel de tacse pentru serviciile preoțesci alții altfel; unii fac ceremonii cu stări la îngropăciuni, alții fără stări și așa mai departe mai ales când se întemplă „Buna vestire în Vinerea mare, atunci face fie-care preot cum îl taie capul”. Asemenea nu avem uniformitate în multe altele. De acesta uniformitate și disciplină fără a se arăta despotism, s'ar cuveni să îngrijască domni protopopi.

7. Să mai constat o scădere, anume disharmonie între preoți.

Ei se numesc frați în Christos și bine se numesc, însă, la unii lipsește dragostea lui Christos, lipsește o legătură intimă între dñșii. Mai ales unde sunt doi sau trei în o parochie în unele locuri din cauza interesului se hărăesc, se vorbesc de rău, să cîrtă și se părăsc. Deși sunt rari astfel de casuri, totuși ele sunt foarte rele. Că prin acestea dau esemplu rău creștinilor; ei nu zidesc, ci surpă viața creștină.

„Deșertăciune, scrie sf. Ioan Gură de aur, este pentru preot: mânia, pisma, clevețirile, cîrtă, fațaria și minciunile „ele sunt curse pentru fapte de rușine conșoților în serviciu”.

Scăderile preoților bat la ochi mai mult decât ale mirenilor, fiind-că smintele lor sunt povește creștinilor de a le imita.

„Și vai de cei ce dau scandală”.

Nici măcar recelă se nu se observeze, că există între preoți și totuși se vede acesta. De pățimesce vre unul cei lalți nu simt obligămintul frătesc, ca se-i dea ajutor, pöte muri de fîme.

Advocații dñnic să luptă unul cu altul și îi vedem suplinindu-se gratuit și ajutându se.

Esemples de o legătură frătescă vedem la preoții evanghelici. Preotul din cel din urmă sat dacă a slujit cîstit în 40 — 50 de ani, colegii lui din alte sate și de la oraș îi fac o surpriză de iubileu și adesea fără să scie parochienii lui.

Acesta faptă și cuvîntarea ce se ține, face o întipărire de recunoștință asupra parochienilor; adesea vedem, că însuși parochienii fac o asemenea recunoștință și ea are influință la viețuirea intimă între preoți și creștini.

În urmă pare, că aud pe vre un coleg, care cetesce acestea, dicînd: este ușor a scrie multe și de toate, întrebarea este, dacă le va pune cineva în lucrare, pentru că alta ne dore pre noi: grija de susținerea vieții; grija de familie. La nimenea ca la preoții români toți îi poruncesc, toți îi cer și plata să scie cât avem, cât căpătăm și cât putem lucra cu palmele noastre.

Și Dumnezeu scie, că mai mult trăim după munca cu palmele noastre.

Credem și dicem drept are cel ce va rezona astfel.

Tocmai de acesta am voit să tractăm și la urmă și despre o mai bună stare a preotului român cel puțin în apropiere de cel evanghelic. Salariul 400, 600 și 800 care este numai pe hîrtie nu este de ajuns în aceste vremi, în care toate articolele sunt scumpe.

Preotul este funcționarul bisericii, biserica trebuie să-l susțină. Sub numele bisericii se înțelege biserica cea vie și prin urmare conform § 170 din Dreptul Canonic parochienii trebuie să-l plătescă. Preotul este căpetenia parochienilor. Parochienii trebuie să simtă acesta sau să ia exemplul dela evanghelici că aceștia atunci se mândresc când preotul lor stă materialicesce bine și nu se prezintă ca un sărăntoc, pentru sărăntoci se declară însuși parochienii.

Spre a se ajuta preoții noștri, mijloace ar fi: a) Conlucrarea d-lor protopopi la sinódele parochiale de a se mări tacsele la boteze, la morți și cununii, sau de a se face un salariu prin repartitie între parochieni anume a se mări competența dela stropirea apei în ajunul botezului. b) A se forma un fond preotului pentru pomenirea crescinilor, și c) a se plăti deosebit la morți predica și înmormântările pompoase. Tot asemenea la cununiele pompoase să se mărescă tacsele, miruirea să se facă în toate Duminecile și sărbătorile, preotul să aibă 4 discuri preste an, la prasnicele Născ. rei și Invierei Domnului Christos, la pogorârea Duchului sânt și la Înălțarea la ceriu.

Închieind aceste păreri, le-am scris ca nimenea dintre noi să nu uite ceea ce este, să nu uităm chemarea noastră însemnată: Să facem pe fi sufletești să ție cu tărie la strămoșasca lor credință, să susție șola, se înfrâneze vanitățile și vițiile se înalteze tot mai mult ca să ajungă la ținta destinului său.

— Y. —

Correspondențe partiulare

ale „Telegrafului Român”.

Ghimbav, 8 Martiu, 1892. Onorată redacțiune! Comuna bisericească română greco-orientală Ghimbav, protopresbiteratul Branului, în decursul lunii Ianuarie a. c. a avut a îndura două pierderi însemnate. Nesătioasă mărte răpi din mijlocul poporului pre venerabilul paroch Nicolau Popoviciu, în etate de 77 ani, și pre fratele său fostul învățător și mai pe urmă cantorul George Popoviciu, în etate de 58 ani, ambii născuți în Ghimbav.

Era într'adevăr o minune! ca doi frați, cari la sărbătorile Născerei au servit împreună, ba parochul Nicolau și la sărbătorile Botezului servind cu mare predilecțiune liturgia și sântirea apei cu procesiunea îndatinată, după un morb de două zile să înceteze din viață, ambii totdeodată, repausând cantorul George Popoviciu în 12 Ianuarie la 5 ore seara și parochul Nicolau Popoviciu, în 13 Ianuarie la 6 ore dimineața. Un timp de 13 ore diferență au fost viața parochului după mărtea fratelui său.

Inmormântarea lor a fost o adevărată sărbătoare de doliu. La înmormântarea cantorului a servit parochii: Iosif Comanescu, din Codlea; Iancu Hamisia, din Răsnov și Alecsandru Dogariu din Herman. Cuvântarea funebrelă o rosti parochul din Codlea acesta adânc pătuns de pierderea acestui bărbat, carele servise mai bine de 22 ani ca cantor și învățător mai pe urmă aproape 20 ani ca cantor, când vorbitorul rosti cuvintele: „Glasul lui cel plăcut și cântarea lui cea dulce, cuvintele lui cele mângăitoare, cari au resonat în casa acestă sântă în decurs de 24 ani, de aci încolo nu veți mai auzi niciodată! Atunci mulțimea întrăgă erupse în plânsete cu lacrimi.

Pre r'posatul l' deplânge soția sa Pelagia, fii sei Terențiu studinte în cla. VI gim. și Eronim și alte multe rudeni.

La înmormântarea parochului Nicolau Popoviciu au servit doi protopopi, 8 preoți și un diacon și alți mulți învățători. Venerabilul protopresbiter al Brașovului Ioan Petric cu lacrimile în ochi și luă remas bun dela vechiul și bunul său amic. Conductul funebru a fost însoțit de o mulțime de oameni și din comunele învecinate, multe corporațiuni între cari: Reprezentanta bisericii evanghelice în frunte cu parochul ei, corpul învățătoresc și cu rectorul, primăria, și reprezentanța comunală în frunte cu primarul și notariul, vecinătatea săsescă cu președintele ei. etc. Musica locală întonă marșul funebru cu o deosebită desteritate. Jelea era la culme și favorisată de un timp frumos aședară osămintele repositului la locul de odihnă. Pre r'posatul l' jelesce veduva preotesei Elena, ficele sale Anna și Elena, ginerele seu Iosif Comanescu, cu fii sei; nepoți și nepoțe, fratele și surorile și alte rudeni.

Ar fi o greșală neertată a trece cu vederea meritele acestor 2 bărbați, și a nu descrie jerftele aduse pe altariul bisericii, școlei și națiunii noastre. Ei descendenți dintr'o familie de preot onestă, și cu poziție materială foarte modestă, după finirea studiilor pregătitoare pentru carieră numai prin muncă și păstrare ambii au ajuns la o poziție materială frumoasă. În viața lor dimineta, sara, să fi fost cât de obosiți de lucru câmpului în ori ce timp al anului ei nu absentau dela biserică. În tinerețele

lor în casele lor au ținut șola cu copii fără vre-o plată.

Ambii s'au nisuit a ridica veda poporului românesc, prin știință și progres, ridicând în mijlocul comunei un edificiu de șola din material solid, care numai onore face comunei noastre bisericesci. Ambii au servit poporului cu credință pe lângă puțină remunerațiune: am putea dice, că ei au trăit mai numai pentru popor. Parochul Nicolau Popoviciu s'a născut la 28 Martiu 1815, au cercetat școlele grațieresci și cursul preotesc; În anul 1834 deveni învățător și cantor până la 1849 de atunci ca paroch aproape 43 de ani. Peste tot a servit bisericii sale peste 58 ani, o viață destul de frumoasă față de alți muritori. Pre lângă acestea el dete și fiilor sei o creștere corespunzătoare spiritului timpului. Unicului seu fiu Nicolau l' dete tot ajutorul posibil până ce făcuse doctoratul în filosofie și deveni profesor și conector la gimnaziul român din Brașov.

Durere însă, că cu 4 ani mai înainte, fiul seu Dr. Nicolau Popoviciu trecu la cele eterne. Zelul și activitatea acestui paroch era demn de imitat. Până mai de curând toți trecătorii pe hotarul comunei Ghimbav vedeu pe încărunțitul bătrân lucrând la câmp, nu se retrăgea dela nici o ocupațiune de câmp, ba pre mulți l' îndemna să muncască și să păstreze.

În viața lui a fost om liniștit, de ordine, plin de umor, în beutură foarte cumpetat, nime n'a auzit sau vădut vreodată, că e amețit de beutură.

În reprezentanța comunală a fost ca virilist, cu sașii amesurat împregiurării a trăit în pace și bună înțelegere, deși după drept la diferite ocațiuni ar fi putut avea neplăceri din cauza separatismului. Prin muncă și păstrare și-a pregătit familiei sale o stare materială modestă, s'ar fi putut numera între proprietari de pământ mijlociu — După ce dete ficelul sale o creștere amesurată pozițiunii sale, și le a înzestrat după împregiurările familiare destul de bine; din averea sa a dispus, ca după mărtea preotesei sale să se facă o fundațiune cu numele seu în folosul bisericii române gr. or. din Ghimbav în sumă de 300 fl. v. a. care să se administreze de comitetul parochial și să se întrebuințeze interesele spre scopuri culturale. Deși parochia Ghimbav avea numără 100 familii, și parochienii în privința materială destul de modesti, totuși trebuie să recunoștem meritele acestui bărbat aproape octogenariu și se nu lăsăm neobservate faptele sale crescinesci, și să le păstrăm ca o ereditate cu binecuvântare pentru generațiunea cea tină.

Nu pot trece cu vederea nici aceea împrejurare, care caracterizează mult pe octogenari paroch, nesuința sa de a ridica poziția materială a preotului român. Nu poate descrie nimenea ce bucurie l' cuprinsese, când primi statutul fondului de pensii al archidiecesei, ca și un copil inocent, când și căpăta n mână cea dintăiu carte de cetire, astfel și dănsul cetea și procetea dispozițiunile din statut, și dicea: „eu știu bine că nu o se trăesc să capăt pensie, însă mulțămim lui Dumnezeu că am ajuns acela timp, când s'a pus fundament la îmbunătățirea sorții preotesci! Măne să grijim a trimite banii la destinațiunea lor. Că nu știu câte zile voi mai avea”. Era în 22 Decembrie 1891, în ajunul unei conferințe preotesci conchimate la Zernești spre a completa tabelele pentru pensii. Dănsul și predete suma de 200 fl. destinată pentru pensii ca taca fundamentală și rescumparare a acelor 40 ani de serviciu. Protopopul nu primi banii, dăcând că în privința încasării n'a primit nici un ordin mai înalt. Părintele Nicolau Popoviciu trimite banii la adresa Venerabilului consistoriu, și mi vine a crede, ca dănsul a fost cel dintăiu din archidieceasă, care a contribuit mai întâiu la fondul de pensii, și cel din tăiu dintre preoți, care în decursul lui Ianuarie a trecut la cele eterne.

În etern amintirea lui! Ghimbășanul.

Dela Academia Română.

Sesiunea anului 1892.

Raportul secretariului general despre activitatea sa în decursul anului 1891—92.

Domnilor Colegi!

De câțva timp, fie-care an ne lasă o tristă și dureră amintire prin încetarea din viață a uora dintre fruntașii Academiei.

În anul acesta pierderile noastre au fost mai dureroase și mai simțitoare, căci ne-am despărțit pentru veci de un șir întreg de bărbați iluștri, cari fie-care ocupau cu o rară vrednicie locul ce Provedința li-a însemnat în dezvoltarea națiunii române. Acești bărbați sunt: membrii activi Michailu Kogălniceanu și Emanuil Bacalogu, și membrii onorari Ioan Brătianu, Ioan Ionescu, Grigorie Grădăștean și Wiliam A. White.

Michail Kogălniceanu, a încetat din viață la 20 Iunie, în vârstă de 74 de ani. El a fost fără îndoială, ti-

pul unei activități neobosite și continue dela anul 1837 și până la mărtea sa. Kogălniceanu e însă totodată unul din cei mai iluștri membri ai glorioasei generațiuni, care poate dice despre sine: „nimic din treburile românești nu mi-a fost străin”. El, ca și confrății sei de muncă, în timpul de un jumătate de secol a lucrat cu o energie extraordinară, în tot locul și în tot timpul, la înălțarea nemului românesc. Dotat dela natură cu o inteligență rară, înfrumșet și consolidat cu cunoștințe întinse și de o cultură alăse, Kogălniceanu ar fi fost un bărbat eminent în ori-ce țară. El a strălucit ca scriitoriu, ca istoric, ca orator, ca bărbat da stat. Studiile istorice au fost obiectul principal al activității literare a lui Kogălniceanu.

La anul 1837 el a început cu două scrieri în limba franceză, cu „Istoria Daciei și Munteniei” și cu „Schia despre istoria, obiceiurile și limba Țiganilor” și la 1891 a sfârșit cu frumosul discurs din ședința solemnă a Academiei despre „Desrobirea Țiganilor, ștergerea privilegiilor boeresti, emanciparea Țiganilor”. Între aceste două scrieri Kogălniceanu a dezvoltat o lungă și rodnică activitate literară. „Dacia literară” din 1840, „Archiva românească” din 1841—45 și mai pre sus de toate publicarea pentru întâia oară, în anii 1844—1852, a vechilor „Cronice ale Moldovei” sunt lucruri, cari au făcut epocă în dezvoltarea noastră națională. Aceste publicațiuni arată pe bărbatul pregătit pentru a munci cu spor și cu temei la o mare lucrare, aceea a redescoperirii, a reînvierei, a renăscerei unei națiuni. Ori unde vor trăi români, inimile lor vor fi totdeauna încălțite de minunatul Cuvânt introductiv al lui Kogălniceanu despre istoria națională, rostit la 24 Novembre, 1843 în Academia Michăilică dela Iași.

Dela 1852 începe luptele politice, care au absorbit toate forțele națiunii, au depărtat și pe Kogălniceanu întru câțva dela lucrările istorice. Cu toate acestea el ne-a dat încă o a doua edițiune a cronicarilor Moldvei și a urmărit neincetat și cu cel mai mare interes progresul studiilor istorice, cu care inaugurasă activitatea sa. Ca membru al Academiei și ca președinte al ei, Kogălniceanu privea cu mare dragoste publicațiunile noastre istorice, aședate și înaintate în mare parte sub povețele și impulsiiunea lui.

Fundațiunea Ioan Popescu.

În fundațiunea „Ioan Popescu” au intrat următoarele contribuii benevole:

Translatul	20 fl. — cr.
Dela dl protopresbiter în Dobra	
Romul de Craiova	10 „ — „
Dela parochul din Huniadora Georgiu Oprea	3 „ — „
Suma	33 fl. — cr.

Varietăți.

* (Distincțiune). Maj. Sa regele României a conferit ministrului ungar Szapary crucea mare de cavalier a ordului „Steaua României”.

* (Noul guvernator al băncii austro-ungare). Noul guvernator al băncii austro-ungare, dl Iuliu Kautz, a depus în 19 l. c. n. jurământul înaintea Maj. Sale monarhului, fiind de față ambii miniștri de finanțe. Formula jurământului o a cetit consilierul de secțiune în ministerul de finanțe E Horváth în limba magiară. După depunerea jurământului noul guvernator a fost primit în audiență de Maj. Sa.

* (Institutul „Ardeleana”). Institutul de credit și economii din Orăștie „Ardeleana” a căpătat dela ministrul reg. ung. de finance concesiune ca să plătescă în bani gata competența de timbru pentru cuitanțele despre primirea ratelor de amortisare și a intereselor după împrumuturi pe ipotecă și cambii, er cuitanțele despre acestea să le estradea fără timbru.

* (Mareșalul țerii Bucovina cetățen de onore în Câmpulung). În ședința de Sămbătă în 12 a l. c. n., consiliul comunal din Câmpulung la propunerea ajutorului de primar V. Cucinschi, a proclamat pe Escelenția Sa baronul Alecsandru Vasilco, mareșal al țerii, de cetățen de onore în vederea maritelor ce le are pentru țară; scrie „Gazeta Bucovinei”.

* (Postal). Direcțiunea de postă și de telegraf din Sibiu deschide concurs pentru trei posturi de servitori clas III. la postă și la telegraf în raionul Sibiu, cu salariu de 300 fl. bani de cuartir 60 fl. și uniformă. Condițiune cautiune în bani 100 fl.

Cereri instruite conform art. de lege II. din 1873 unt a se adresa până în 24 Aprilie a. c. la direcțiunea de postă în Sibiu.

* (Sinucidere) Deputatul din partidul independent Géza Eötvös și-a luat viața cu un revolver.

* (Român atacat de ciangăi sceleleni.) În 6 l. c. un român din Satulung, Ioan Blebea, care a sosit în România, a fost atacat de mai mulți ciangăi, cari i-au luat desagi și tot ce avea pe el și

pe desupra 386 lei și 86 bani. Gendarmăriei i-a succedat a pune mâna pe ciangăi. „Gazeta Transilvaniei”, din care estragem acestea, dice, că în Săcele siguranța vieții e în tot momentul amenințată. Ciangăii fac multe nesdrăvănii. Alți oameni încă au căzut jertfă.

* (Cas de mörte) Preotul nostru din Bucium-Cerb Ioan Todescu a îndurat o grea pierdere prin mörtea soției sale **Iudita Todescu** născ **Tomuș**, carea aflându-se la Sibiu într-o căutarea sănătății și-a dat sufletul în mâinile creatorului în 9/21 Martiu a. c. Inmormântarea s'a făcut Miercuri în 11/23 Martiu. Rēposata lasă în urma sa 8 copii și o mulțime de rudenii. Fie-i țărina ușoră!

* (Se va ieftini carnea.) Se scie, că în Sibiu carnea are un preț de tot urcat. Kilogramul se vinde cu 60—62 cr. Dl avocat Borger interpe-lase odată în reprezentanța orășenească despre această urcare și rugase magistratul să facă pași la înaltul guvern a se deschide granița pentru vitele din România. Nu scim, ce a făcut magistratul, granița nu e deschisă nici azi; — după informațiunile, ce le avem însă se proiectează înființarea unei hale pentru carne în Sibiu, unde se va vinde carnea mai ieftin.

* (Date statistice). Dintre locuitorii pământului, care se urcă la cifra de 1,500 de milioane, 475 de milioane sunt crescini. Dintre acestia 90 de milioane sunt greco-orientali. În Europa avem 85 de milioane greco-orientali și anume: în Rusia, 68 de milioane, în România 4.750.000 în Austro-Ungaria 3.600.000, în Sērbia 1 1/2 milion, în Bulgaria și Rume-lia 2 milioane, în Turcia europēnă 2 milioane, în Gre-cia 2 milioane, în Muntenegru 250.000 Dintre greco-orientali austro ungari preste 200.000 sunt romāni bucovineni, ēră preste 1.600.000 sunt romāni ungureni. În Ungaria sērbi gr. or sunt cam 1.200.000. La numărul acesta se urcă și românii uniți din Un-garia. De biserica din Bucovina se țin și ruteni gr. or. cam 200.000 — cea mai mare parte dintre acestia însă sunt romāni rutenisați.

* (Balul studenților universitari din București) Balul dat de studenți universitari, sub patronagiul d-nei Eufrosina Lascar Catargiu, a produs venitul net 37.000 lei, din care scădēndu se 6000 lei cheltueli rămāne un beneficiu de 31.000 lei.

* (Inarmarea în România.) Ministrul român de rēsoai a comandat la casa Roth din Viena 2 1/2 milioane cartușă sistem Manlicher și a obținut un credit pentru a face o comandă de 50 milioane cartușe.

* (Consecințele fōmetei în Rusia) O ciudată consecință a fōmetei în Rusia e, că sporește numărul căsătoriilor. Un țeran din guvernamentul Simbirsk, în vērștă de opt spre dece ani, s'a dus să cēră ajutōre, vestind că se însurase. Funcționariul uimit de temeritatea tinērului soț, acesta i-a declarat că momentul era escelent ca să se căsătōrēscă legiuit. Fetele sunt efitne și pārinții bucuroși se desfac de ele, nu mai cer dela mire cele patru-deci de rubele obicinuite. Preotul cunună de geaba.

* (Pădurile din America.) În lumea vechie pădurile odinōră așa de numeroase au devenit azi fōrte rare, și dacă nu se vor lua mēsurile pentru împădurire, s'ar putea prēdice data fatală și apropiată, când cel mai mic boschet de arbori va deveni o raritate.

Pentru ca să mai găsești astăzi adevērate păduri trebuie să mergi în America, precum demonstră de altfel cifrele statistice urmātōre de întinderea padurilor în Statele-Unite și asupra ecșplotărei lor.

Pădurile din Statele-Unite, ocupă o suprafață evaluată la 182.110.000 hectare patrate. Tāierea anuală e de 19.117.500 hectare patrate și în valōre de cinci miliarde de franci.

Din tāierea anuală se produce 679.560.000 metri cubici de lemne din care 14.157.000 sunt întrebuițate la înființarea și la materialul căilor ferate. Patru milioane metri cubici numai sunt dați esportului.

Valōrea producției pădurilor este mai considerabilă de cât aceea a tuturor producțiilor agricole din Statele Unite, și trece cu un sfert comerțul lor de esport.

Chicago este principala piață pentru lemne, și se vind acolo în mijlociu 100 de vagōne de lemne pe zi.

Trasportul pe apă a producției forestiere a Statelor-Unite ar necesita 750.000, de corābii de un tonagiū de 100 tone, sau de trei ori numărul corābiilor ce le posedă împreună tōte națiunile din lumea întregă.

Mulțămită publică.

Onoratorilor corporațiuni și institute, precum și numeroșilor amici și cunoscuți, cari din incidentul pierderii iubitelui și neuitatului nostru soț, respective tată: **Ioan Popescu**, au binevoit a ne consola prin condolența lor manifestată prin corōne de flori, visite, telegrame și epistole, le exprimăm sin cera nōstră mulțămită și pe această cale.

Sibiu, în 22 Martiu, 1892.

Talnica familiă.

Redactor responsabil Nicolau Ivan.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Religiunea

în scōlele poporale romāne, anul al 11 lea după planul „Normativului” pentru scōlele din metropolia gr. or. romānă din Transilvania și Ungaria.

(Operat pentru concursul literar deschis de „Reuniunea învățătorilor romāni greco-orientali din districtul XI Făgăraș de „abni.”)

Partea III.

Din Testamentul nou.

(Urmare.)

18. Judecarea lui Iisus la mörte și prtimile lui.

Dacă a ajuns slujitorii în Ierusalim, l-au pre-dat pe Iisus archiereilor — cărturarii și fariseii —; ēr aceștia încă în aceea nōpte — Joi — l-au tras pe Iisus înaintea judecății, ca pe un făcētōriu de rele.

Judecătōrii erau tot cărturarii și fariseii, și aceștia fiind mānioși pe Iisus, l-au osāndit, fără nici o vină, la mörte.

Apoi l-au luat pe Iisus și l-au dus la Pilat mai marele țerei, ca acesta să întārēscă judecata de mörte a lui Iisus, și la pārit pe Iisus cu o mulțime de minciuni. Pilat însă a vēdūt, că ei nu spun adevērul de aceea a voit să elibereze pe Iisus. Dar fariseii și cărturarii, au strigat, că vor pāri pe Pilat la împēratul. De aceea Pilat temāndu-se de ei l-au dat pe Iisus să-l restignēscă.

Iuda auzind ca pe Iisus l-au dat să-l restignēscă a mers la farisei și le-a aruncat cei treideci de arginți dīcēnd: „Greșit-am de am vēndut sänge nevinovat” și apoi s'a dus și s'a spānzurat.

Intr'aceea făcēndu-se ziua — Vineri dimineața — jidovii au luat o cruce grea de lemn, o apus pe umerii lui Iisus, și a plecat cu el, afară din oraș spre dealul Golgotei ca să-l răstignēscă.

Dealul Golgotei era departe și crucea fiind fōrte grea, ēr Iisus slăbit de bātai și dureri, de trei ori a căzut pe drum sub greutatea crucei.

În sfērșit ajungēnd pe dealul Golgotei, soldații, au desbrăcat pe Iisus de hainele sale, care erau pline de sänge, l-au aruncat jos pe cruce și l'a pironit de cruce cu cue.

Apoi a ridicat crucea, cu Iisus și o a înfipt în pământ, ēră Iisus atārna viu, și gol de culele bātute prin mâni și prin piciōre, în vederea tuturor. Sängele îi curgea din ranele dela cap, dela mâni și dela piciōre, și Iisus suferea dureri grōs-nice.

Mai în urmă, durerile lui Iisus au fost așa de mari, în cât el a strigat: „Dmneule! Dmneule! pentru ce mai lāsāt?”

Apoi a mai dīs: „Pārinte în mâinile tale îmi dau sufletul meu”. Și ridicānd ochii spre ceriu și mai dīcēnd: „Pārinte! ērtă-le lor, că nu sciu ce fac”, a rēposat.

Îndată ce Iisus a rēposat, sōrele s'a întunecat, luna s'a făcut roșie ca sängele, pământul s'a cutremurat, și multe trupuri ale omenilor mōrți au în-viat. Er poporul adunat vēdēnd minunile acestea, își bāteau pepturile și dīceau: „Cu adevērat fiul lui Dmneule a fost acesta”.

Din acesta istoriōră învățăm:

1. Tot omul să se ferēscă de păcatul iubirei de argint, căci acela ne îndēmnă să facem lucruri,

„FURNICA” cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

CONTUL BILANȚULUI.

Active.		Passive.	
	fl. er.		fl. er.
Cassa în numărari	30.215.51	Capital social	
Cambie escomptate	345.623.70	300 acțiuni à fl. 100	30.000.—
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți	6.851.30	Fondul de rezervă	17.223.85
Imprumuturi pe ipotecă	811.—	Depuneri spre fructificare	298.648.85
Efecte	241.74	Cambie reescomptate	27.717.40
Realități casa societății	8.564.86	Interese transitorie anticipate pro 1892	3.713.53
Diverse conturi debitoare	659.01	Dividende neridicate	80.—
Mobiliariu	fl. 313 50 cr.	Diverse conturi creditore	5.595.29
după amortisare de	31 35 "	Profit curat	10.270.35
	393.249.27		393.249.27

Făgăraș, în 31 Decembre 1891.

Basiliu Rațiu m. p.,

presedinte.

Nicolae Cosgarea m. p.,

membru al direcțiunei.

Iuliu Dan m. p.,

membru al direcțiunei.

Ioan Turcu m. p.,

membru al direcțiunei.

Ioan Dejenariu m. p.,

comptabil.

Demetriu Chistoreanu m. p.,

membru al direcțiunei.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății finute în bună regulă, l-am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Făgăraș, în 4 Martiu, 1892.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Nicolau Motoc m. p.

Dr. Andreiu Micu m. p.

Ioșif Lissai m. p.

prin cari ne putem perde și viața și sufletul precum s'a întâmplat cu Iuda, care s'a spānzurat.

2. Că Iisus drept și nevinovat, a suferit patimile durerile și mörtea, numai, ca să ne mântuiească de păcatul strămoșesc.

3. Iisus Christos când a murit a ertat și s'a rugat pentru dușmanii săi cari l-au judecat și l-au restignit; tot asemenea să ertăm și noi pe dușmanii nostri și să le facem bine.

4. Ca Iisus Christos au fost cu adevērat fiul lui Dmneule, căci și sōrele luna și pământul a mărturisit această, când a rēposat El.

Când Iisus a rēposat,

Sōrele s'a întunecat,

Luna n sänge s'a schimbat,

Lumea s'a cutremurat,

Și mulți drepti au învial,

Tōte acestea dovedesc,

Și la tōți mărturisesc,

Că Dmneul Iisus Christos,

Fiul lui Dmneule a fost,

Care pentru a nōstre păcate,

A rēdat dureri și mörte.

Intrebări. Cine a judecat pe Iisus la mörte? Unde a dus fariseii pe Iisus? Intārīt-au Pilat judecata de mörte a lui Iisus? Ce a jidovii după ce Pilat a dat pe Iisus să-l restignēscă? Cum s'a rugat Iisus pentru cei ce l-au restignit? Ce s'au întâmplat când a rēposat Iisus? Ce a dīs poporul vēdēnd minunile acestea? Ce învățăm din instoriōra această?

Loterie.

Mercuri în 23 Martiu 1892.

Sibiu: 11 56 75 19 82

„FURNICA” cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

Rectificare.

Cassa de economii „Furnica” din Făgăraș ne recēră să rectificăm anunțul publicat în numărul nostru de Sāmbăta trecută. Anume: plenipotēțiile și acțiunile au a se depune până la **19 Aprilie 1892** și nu până la **31 Martiu**.

Publicațiune!

Pe basa ordinațiunei Prea Venerabilului Consistoriu archidieceșan dtto 29 Februaru 1892 Nr. 1687/1892 se publică licitațiune minuendă pentru luarea în întreprindere **repararea bisericeii gr. or. din comuna Laz**, protopresbiteratul S. Sebeș.

Terminul de licitațiune e ficsat pe ziua de **7/19 Aprilie a. c. la 10 ore a. m.** în scōla nōstră din loc.

Cei ce voesc a lua lucrul în întreprindere au a depune o cauțiune **200 fl.** (fie în bani gata fie în obligațiuni de stat, eventual alte hārtii de valōre)

Planul și preliminarul de spese doritorii le pot vedea începēnd cu ziua de azi la poarochul nostru Ioan Frāncu

Laz, în 4 Martiu, 1892.

Din ședința comitetului parochial.

Pentru comitet:

Ioan Frāncu,

parōch presedinte.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.